

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه:	نشست تحلیلی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی (۱۳۹۵ : تهران)
عنوان و نام پدید آور:	نشست علمی تحلیلی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی/به کوشش محسن حبیبی.
مشخصات نشر:	تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری:	۶۰ص. رقی.
فروست:	انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ ۶۹۹.
شابک:	۲-۵۶۴-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸: ۵۰۰۰۰ تومان
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۱عق. -- اربعین -- کنگره‌ها
موضوع:	Hosayn ibn Ali, Imam III, 625 - 680 -- Arba'in -- Congresses
موضوع:	محرم -- کنگره‌ها
موضوع:	Muharram -- Congresses
شناسه افزوده:	حبیبی، محسن، ۱۳۵۲ -
شناسه افزوده:	دانشگاه علامه طباطبائی.
رده‌بندی کنگره:	BP ۴۱/۷۵
رده بندی دیویتی:	۲۹۷/۹۵۳۰۸
شماره کتابشناسی ملی:	۹۷۶۳۵۳۹

نشست علمی تحلیلی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی

به کوشش:

دکتر محسن حبیبی

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

نشست علمی تحلیلی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی

به کوشش:
دکتر محسن حبیبی

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شابک : ۲-۵۶۴-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸

ویراستار و سرویراستار: دکتر زهرا محمدیان

صفحه آرا: فریدین دارابی

طراح جلد: سمیرا حاجی گلدی

ناظر فنی: عبدالرضا گودرزی

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

فروشگاه آنلاین انتشارات book.atu.ac.ir

سایت مرکز چاپ و انتشارات press.atu.ac.ir

سایت فروشگاه الکترونیکی mybooket.com/atu

آدرس فروشگاه مرکزی: تهران انتهای بلوار دهکده المپیک، دانشگاه علامه طباطبائی

روبه روی ساختمان مرکزی جنب باجه بانک ملی تلفن: ۴۸۳۹۲۶۵۹ همراه: ۰۹۹۰۲۴۹۹۹۸۵

چاپ اول ۱۴۰۳ شمارهگان: ۱۵ قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

فهرست

- مقدمه:..... ۱
- حرکت جوهری ملاصدرا مبنایی برای تبیین فلسفی راهپیمایی اربعین؛ دکتر محسن حبیبی ۵
- یک رنگی، عدالت گستری و هم جهتی ویژگی اصلی راهپیمایی اربعین؛ دکتر عباس اشرفی..... ۱۱
- تبلور ایثار و از خود گذشتگی در راهپیمایی اربعین؛ آقای علی خراسانی زاده..... ۱۵
- باز تولید معارف حسینی، پیام پیاده روی اربعین؛ دکتر ابوالقاسم فاتحی دهاقانی..... ۱۷
- سنت الهی؛ زنده ماندن اسلام توسط بندگان مخلص خداوند؛ حجه الاسلام سید ضیاء حسینی..... ۲۳
- اربعین، زمان تابش نور تعالی بخش الهی به انسان؛ دکتر عباسعلی وفایی..... ۲۹
- راهپیمایی اربعین، حرکتی بر خلاف ارزش های لیبرال سرمایه داری؛ دکتر هادی آجیلی ۳۳
- اربعین چارچوبی برای شکل گیری قطب جهان اسلام؛ دکتر اردشیر انتظاری..... ۳۹
- راهپیمایی اربعین؛ الگویی واقعی برای آرمان شهری؛ دکتر علیرضا امیدبخش..... ۴۳
- حسینی شدن و حسینی ماندن هدف از زیارت اربعین؛ دکتر روح الله محمدعلی نژاد..... ۴۷
- خاتمه..... ۵۰
- تصاویر نشست تحلیلی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی..... ۵۱

مقدمه

درست همان گونه که در صدر اسلام قیام امام حسین (ع) احیاگر آیین محمدی (ص) بود، در تمام اعصار بعدی نیز موجب احیاء و زنده شدن دوباره جامعه اسلامی شده است و علی‌الخصوص در عصر حاضر الهام‌بخش انقلاب کبیر اسلامی در ایران شد و اکنون نیز قیام انسان‌ساز «حسینی» جلوه‌های نورانی خود را در زندگی فردی و اجتماعی ما گسترانده است. یکی از بارزترین این جلوه‌ها نور زیارت اربعین و راهپیمایی عظیمی است که در قالب آئینی پرشور و شعور، عالم‌گیر شده است؛ به گونه‌ای که الطاف آن نه تنها بر شیعیان که بلکه بر همه انسان‌ها سایه افکنده است. چند سالی است شور و شعور حسینی در ادامه ندای «یا حبیبی، یا حسین» جابر ابن عبدالله انصاری به خلق پدیده‌ای باشکوه و بی‌بدیل منجر شده است، پدیده‌ای بی‌نظیر با عنوان «راهپیمایی عظیم اربعین». پدیده‌ای که در پی حرارت محبت اباعبدالله‌الحسین (ع) در قلب تک‌تک انسان‌ها نفوذ کرده و بسته به عقیده و نوع نگاه افراد آن‌ها را در راه او رهسپار می‌کند.

به نظر می‌رسد در کنار همه اقشار مختلفی که در خلق این اثر جاویدان و بی‌نظیر نقش آفرینی می‌کنند، بر هر اندیشمند حوزه علوم انسانی وظیفه است تا در قبال پیمان خود با «حقیقت حسین بن علی» در حد خود به انجام رسانند و در راستای تفسیر بنیان‌های علمی، فلسفی و حکمی این پدیده نوظهور، تبیین و شرح ابعاد مختلف و یافتن چرایی و علل وقوع آن اقدامی

۲ نشست علمی تحلیلی «راهپیمایی عظیم اربعین حسینی»

صورت دهند. تا ضمن یافتن نتایج فردی و اجتماعی آن، در صورت امکان پیش‌یابی و آینده‌پژوهی در مورد آن را محقق سازد. در این صورت است که می‌توان امیدوار بود جامعه علمی نیز به نوبه خود در حمایت و هدایت این جریان سیال و خروشان به سمت بایسته‌ها و شایسته‌های خود اقدامی صورت داده است و در لیک‌گویی به ندای «هل من ناصر» حسینی قدمی برداشته است.

از این رو پس از برپایی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی در سال ۱۳۹۵ و شرکت تعداد معتاب‌هایی از اساتید محترم دانشگاه علامه طباطبائی، از رشته‌های مختلف و متنوع، در این آئین، بر آن شدیم تا با دعوت از این اساتید محترم در دانشکده‌های ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی و الهیات و معارف اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی نشستی تحلیلی درباره این مراسم برگزار نماییم. با بررسی صورت گرفته مشخص شد بیش از ده تن از اساتید دانشگاه علامه طباطبائی در راهپیمایی حضور داشته‌اند. این خود برای ما «امیدبخش» برپایی نشستی برابر بود. به حمد الهی همه عزیزان و بزرگواران با روی باز دعوت ما برای برپایی این جلسه هم‌اندیشی را لیک‌گفتند که اسامی این عزیزان به ترتیب حرف الفبا عبارت است از:

- آقای دکتر ابوالقاسم فاتحی دهاقانی (عضو هیئت علمی گروه پژوهشگری اجتماعی)
- آقای دکتر اردشیر انتظاری (عضو هیئت علمی گروه پژوهشگری اجتماعی)
- آقای دکتر روح‌الله محمدعلینژاد (عضو هیئت علمی گروه علوم قران و حدیث)
- حجت‌الاسلام والمسلمین سیدضیاء حسینی (معاون نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علامه طباطبائی)

- آقای دکتر عباس اشرفی (عضو هیئت علمی گروه علوم قران و حدیث)
- آقای دکتر عباسعلی وفایی (عضو هیئت علمی گروه ادبیات فارسی)
- آقای دکتر علیرضا امیدبخش (عضو هیئت علمی گروه زبان اسپانیولی)
- آقای علی خراسانی زاده (مدرس بازنشسته دانشکده علوم اجتماعی)
- آقای دکتر محسن حبیبی (عضو هیئت علمی گروه فلسفه)
- آقای دکتر هادی آجیلی (عضو هیئت علمی گروه روابط بین الملل)

یاری این بزرگواران موجب شد تا توفیق یارمان باشد و بتوانیم در مورخ ۹۵/۱۱/۲۷ این نشست تحلیلی را در سالن شهید مطهری دانشکده‌های ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی و الهیات و معارف اسلامی برگزار نمایم.

آنچه در پیش رو ملاحظه می‌فرمایید متن پیاده شده سخنرانی بزرگوارانی است که این نشست حضور داشته‌اند و از منظر خود پدیده راهپیمایی عظیم اربعین را تحلیل کرده‌اند. در اینجا بر خود لازم می‌بینم از همه بزرگوارانی که در برپایی این جلسه تحلیلی و همچنین پیاده‌سازی و نشر متن آن یار رسان بنده حقیر بودند، علی‌الخصوص آقای طاهرخانی، سرکار خانم‌ها رحمانی و لواسانی تقدیر و تشکر نمایم. امیدوارم این بزرگواران همواره در خدمت‌رسانی به دستگاه عظیم حسینی موفق و مؤید باشند.

دبیر نشست

محسن حبیبی

مهرماه ۱۳۹۶